

4-мавзу: ЕР ТУЗИШНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ (4 соат)

РЕЖА:

- 1. Ер тузиш тушунчаси ва унинг моҳияти.**
- 2. Истиқболга мўлжалланган ва лойиҳалаш олдидан ер тузишнинг ҳуқуқий асослари.**
- 3. Хўжаликлараро ер тузишнинг ҳуқуқий асослари.**
- 4. Ички хўжалик ер тузишнинг ҳуқуқий асослари**

4-мавзу. 1-маъруза:
ЕР ТУЗИШНИНГ МОҲИАТИ
(2 соат)

РЕЖА:

- 1. Ер тузиш тушунчаси ва унинг моҳияти.**
- 2. Истиқболга мўлжалланган ва лойиҳалаш олдидан ер тузишнинг ҳуқуқий асослари.**

Маъруза машғулотини ўқитиш технологияси

<i>Талабалар сони :90</i>	4-Мавзу, 1-мавбу. 2 соат
<i>Ўқув машғулотининг шакли</i>	Маъруза-ахборот
<i>Машғулотнинг режаси:</i>	1. Ер тузиш тушунчаси ва унинг моҳияти. 2.Истиқболга мўлжалланган ва лойиҳалаш олдидан ер тузишнинг ҳуқуқий асослари
<i>Машғулотнинг мақсади:</i>	Ер тузишнинг ҳуқуқий асослари тўғрисида умумий тасаввурни шакллантириш.
<i>Педагогик вазифалар:</i>	<i>Ўқув фаолияти натижалари:</i>
1.Ер тузиш тушунчаси ва унинг моҳияти тўғрисида тушунчани беради. 2.Истиқболга мўлжалланган ва лойиҳалаш олдидан ер тузишнинг ҳуқуқий асослари тўғрисида тушунчани беради.	1.Ер тузиш тушунчаси ва унинг моҳияти тўғрисида тасаввурга эга бўлади. 2.Истиқболга мўлжалланган ва лойиҳалаш олдидан ер тузишнинг ҳуқуқий асослари тўғрисида тасаввурга эга бўлади.
<i>Ўқитиш услуби ва техникаси</i>	Визуал маъруза, намойиш, ақлий ҳужум,
<i>Ўқитиш воситалари</i>	Доска, топшириқлар, тарқатма материаллар.
<i>Ўқитиш шакли</i>	Фронтал, коллектив иш,
<i>Ўқитиш шарт- шароити</i>	Проектор, компьютер билан жиҳозланган аудитория

МАЪРУЗАНИНГ ТЕХНОЛОГИК ҲАРИТАСИ

Иш босқичлари	Фаолият турлари	
	Таълим берувчи	Таълим олувчилар
1 босқич Ўқув машғулотиغا кириш 15 дақиқа	Гурухлар давомати назорат қилинади. Мавзу номи, мақсади, кутилаётган натижаларни, фойдаланиш мажбуриятлари етказилади. Машғулот маъруза ахборот шаклида олиб борилиши маълум қилинади	Тинглайдилар ва ёзиб оладилар
2 босқич Асосий қисм 55 дақиқа	2.1. Мавзу режаси асосий тушунчалар билан танишиб чиқиш таклиф этилади. 2.2. Маъруза слайдлар Power Point тартибида намойиш этилади, ҳар бир слайд шарҳланади. Мавзуга жалб қилувчи саволлар берилади. 2..3. Мавзу режалари бўйича хулосалар қилинади. Керакли маълумотларни дафтарда қайд этишлари кераклиги ёдга солинади. 3. Мавзунинг ўзлаштирилганлик даражасини аниқлаш мақсадида тезкор сўров ўтказилади. (1-илова)	Ўқийдилар Тинглайдилар, асосий маълумотларни дафтарга ёзиб оладилар, саволлар берадилар Талабалар жавоб берадилар
3 босқич Якуний босқич 10 дақиқа	3.1. Мавзу бўйича умумий хулоса қилади. Мавзунинг касбий фаолиятидаги аҳамияти ва ўрнига талабалар эътиборини қаратади. 3.2. Мустақил иш учун топшириқ берилади. (2-илова)	Тинглайдилар Топшириқни ёзиб оладилар

МАВЗУНИ МУСТАҚИЛ ЎЗЛАШТИРИШ УЧУН ТАВСИЯ ҚИЛИНАЁТГАН МАНБАЛАР ВА АДАБИЁТЛАР

Асосий:

1. Ben McFarlane, Nicholas Hopkins. **Land Law**: Text, Cases, and Materials. OUP Oxford, 2012
2. М.Х. Рустамбоев ва бошқ. **Ер ҳуқуқи**. Дарслик – Т.: Тошкент давлат юридик институти, 2002. – 237
3. **Земельное право республики Узбекистан**. Учебник. Под. ред. М.Х. Рустамбаева. ҳуқуқи. Т.: ТДЮИ, 2007.-215 стр.
4. А. Нигматов. **Ер ҳуқуқи**. Ўқув қўлланма. – Тошкент.: “Ислон Университети”, 2001. – 191б.
5. А. Нигматов. **Земельное право**. Учебное пособие – Т.: “Ислон Университети”, 2001. – 189 б.
6. Узоқова Г.Ш. **Аҳоли пункти ерларидан фойдаланиш ҳуқуқи**. Т.: ТДЮИ, 2006.-117 б.
7. М. Mirzaabdullaeva, А. Muqimov, Z. Xafizova. **Yer huquqi**, O'quv qo'llanma.- Т.: TIMI, 2016.-196 б
8. **Земельное право**: Учебник / С.А. Боголюбов, Э.А. Галиновская; Учебник./Под ред. С.А. Боголюбова – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004.-400 стр.

Қўшимча:

1. Ўзбекистон Республикаси Ер кодекси, Ўзбекистон, Т.: 1998
2. Ер тузишнинг асосий Низоми

Интернет ресурслари

1. [http:// www. colibri.ru/;](http://www.colibri.ru/)
2. [http:// www. Lex.uz](http://www.Lex.uz)

Ўтилган мавзуни такрорлаш учун блиц-саволлар

1. Ердан фойдаланиш ҳуқуқи қачон вужудга келади?
2. Ердан фойдаланиш ҳуқуқининг вужудга келиши учун қандай ер тузиш харакати асос бўлади?
3. Ердан фойдаланиш ҳуқуқининг тўхтатилишига асос бўладиган ҳолатлар қайси норматив-ҳуқуқий ҳужжатда белгиланган?

Ер тузиш тушунчаси қайси манбаларда берилган?

Ер тузиш тушунчаси Ўзбекистон Республикаси Ер Кодексида, Ер тузишнинг асосий Низомида ва соҳага оид бошқа норматив ҳуқуқий ҳужжатларда ўз аксини топган

Ер тузиш

ЕК 12-
модда

ерлардан фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилишни ташқил этишга, ер ресурсларини ҳисобга олиш ва баҳолашга, қулай экологик муҳитни вужудга келтиришга ва табиий ландшафтларни яхшилашга, ер тузишнинг ҳудудий ва ички хўжалик режаларини тузишга қаратилган тадбирлар тизими

**ЕР
КОДЕКСИНИНГ
12-МОДДАСИГА
КЎРА ЕР ТУЗИШ
ТАДБИРЛАРИ
ТИЗИМИ**

ТАШКИЛИЙ ТАДБИРЛАР

ТЕХНИК ТАДБИРЛАР

ИҚТИСОДИЙ ТАДБИРЛАР

ХУҚУҚИЙ ТАДБИРЛАР

**ЕР
ТУЗИШНИНГ
АСОСИЙ
МАСАЛАЛАРИ**

ер тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига қатъий риоя қилиш

ердан фойдаланиш ва эгаллик қилишнинг табиий қишлоқ хўжалик минтақаларига бўлинишини ҳисобга олиш

барча шаклдаги ердан фойдаланувчилар, ер ижарачилари, ер мулкдорларининг ер участкалари сифати ва жойлашган жойи бўйича турли хил бўлган ерларда хўжалик юритишнинг бир хил ва тенг шароитларини таъминлаш

Ер участкаларининг миқдори (ўлчами), сифати, қиймат баҳоси ва жойлашган жойи бўйича ер солиғининг белгиланишини таъминлаш

ер ажратиб беришдан хўжалик юритувчи субъектларнинг кўрган зарари ва нобудгарчилиги ўрнини қоплаш бўйича маълумотларни йиғиш

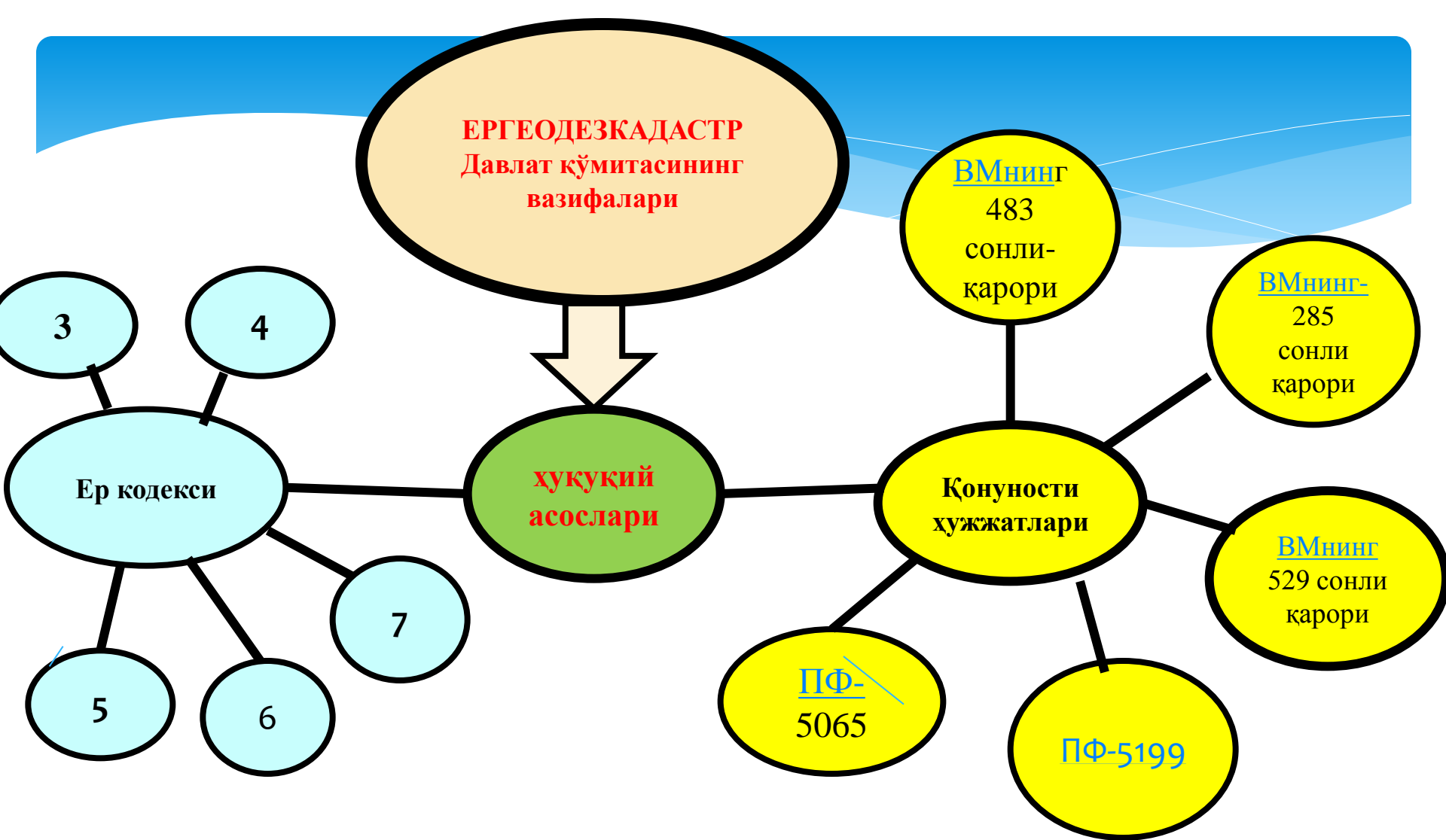
ЕР ТУЗИШ ХАРАКАТЛАРИНИ ҚАЙСИ ОРГАН АМАЛГА ОШИРАДИ?

Давлатимиз томонидан олиб борилаётган ижтимоий - иқтисодий қайта қуриш сиёсати натижасида ер муносабатларини такомиллаштиришга, ер ресурсларидан унумли фойдаланиш даражасини оширишга қаратилган шарт - шароитлар яратилди. “Ер кодекси” қоидаларини рўёбга чиқариш, ерга оид муносабатлар соҳасида ягона давлат сиёсатини амалга ошириш, ер ресурсларини бошқариш тартибини такомиллаштиришни таъминлаш мақсадида **Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 24 июлдаги ПФ 2059 - сонли фармони**ни бажариш юзасидан Қишлоқ ва Сув Хўжалиги Вазирлигининг ер тузиш ва ерлардан фойдаланиш бошқармаси ҳамда ерлардан фойдаланишни назорат қилиш бўйича давлат инспекцияси негизида **Ўзбекистон Республикаси Ер Ресурслари Давлат Қўмитаси** ташкил қилинди. Унинг асосий вазифаси давлатнинг ер ресурсларидан оқилона фойдаланишга қаратилган ягона давлат сиёсатини амалга оширишда кўмак бериш, Ўзбекистон Республикаси “Ер кодекси” ва ер конунчилигининг бошқа ҳужжатларига риоя этилишини назорат қилиш, давлат бошқарув органлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ерлардан фойдаланиш, тупроқ унумдорлигини сақлаш, тиклаш ва ошириш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштиришдан иборат бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “**Республикада Давлат Бошқарув органлари тизimini такомиллаштириш тўғрисида**”ги 2003 йил 9 декабрдаги ПФ – 3358 - сонли фармони бажариш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2004 йилнинг 19 октябрида 483- сонли “**Ўзбекистон Республикаси Ер Ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри Давлат қўмитаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида**”ги қарори қабул қилинди.

**“Ергеодезкадастр”
Давлат қўмитаси**
қандай
вазифаларни
бажаради?

“Ергеодезкадастр” Давлат қўмитаси ерлардан фойдаланиш, ер тузиш, геодезия, картография ва давлат кадастри, кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни тартибга солиш бўйича давлат бошқарув органи ҳисобланади

ЕРГЕОДЕЗКАДАСТР
Давлат қўмитасининг
вазифалари

Ер кодекси

ҳуқуқий
асослари

Қонуности
ҳужжатлари

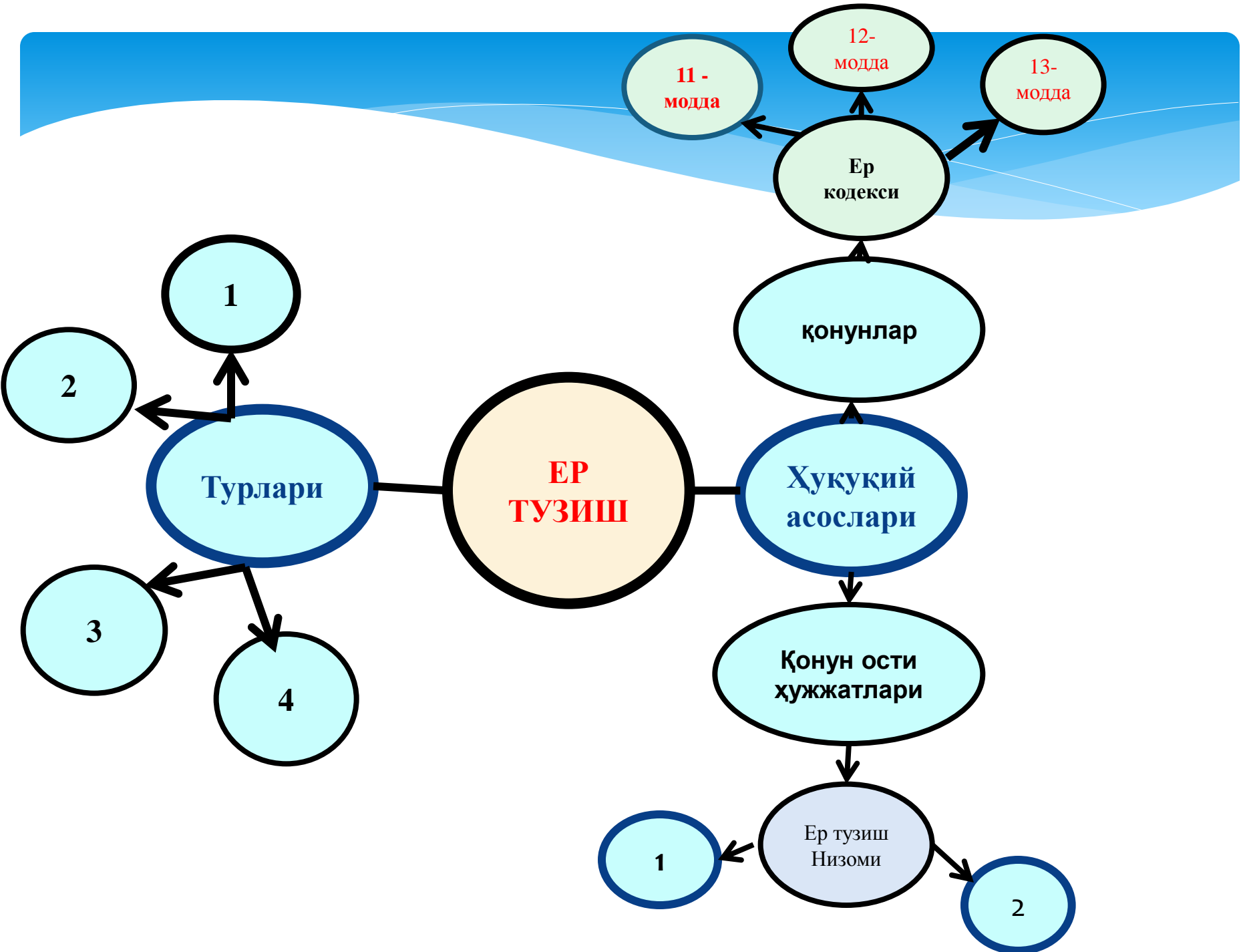
ВМнинг
483
сонли-
қарори

ВМнинг-
285
сонли
қарори

ВМнинг
529 сонли
қарори

ПФ-
5065

ПФ-5199

**Истиқболга
мўлжалланган
ер тузиш**

**Лойиҳалаш
олдидан
бажариладиган
ер тузиш**

**ЕР ТУЗИШ
ТУРЛАРИ
(ЕК 12-модда)**

**Хўжалиқда
ички ер тузиш**

**Хўжалиқлараро
ер тузиш**

ер участкаларининг
жойлашган ҳудуди
бўйича

ер тузиш
ишларини амалга
оширишга асос
бўладиган юридик
ҳужжат бўйича

**ЕР ТУЗИШ
ТУРЛАРИНИНГ
ФАРҚИ**

хўжалик юритувчи
субъектларга
қаратилганлиги
ёки
қаратилмаганлиги
бўйича

амалга ошириш
муддати бўйича

Амалга ошириш муддати бўйича

истиқболга

Лойиҳа олди

Лойиҳадан сўнг

хўжалик юритувчи субъектларга қаратилганлиги ёки қаратилмаганлиги

қаратилганда

ХАЕТ

ХИЕТ

қаратилмаганда

**Истиқболга
мўлжалланган**

Лойиҳа олди

**ЕР ТУЗИШ
ЖАРАЁНИ
БЕЛГИЛАРИ**

ер тузишни ўтказиш тўғрисида ариза бериш

ер тузиш лойиҳасини тайёрлашга оид тайёргарлик ишлари

ер тузиш лойиҳасини тайёрлаш

ер тузиш лойиҳаларининг амалга оширилиши устидан муаллифлик назоратини олиб бориш

**Ер тузиш
жараёни**

алоҳида ер тузиш ҳаракатларини бажаришнинг
умумий тартиби

Ер тузиш жараёни босқичлари

ер
тузишни
ўтказиш
тўғрисида
ариза
бериш

ер тузиш
лойиҳасини
тайёрлашга
оид
ташқилий
ишлар

ер тузиш
лойиҳасини
тайёрлаш;
лойиҳани
кўриб
чиқиш ва
уни
тасдиқлаш

лойиҳани
натурага
(жойнинг
ўзига)
кўчириш

ер тузиш
ҳужжатла
ри ва
материал
ларини
расмийла
штириш
ва бериш

ер тузиш
лойиҳала
рининг
амалга
оширили
ши
устидан
муаллиф
лик
назорати

ер тузиш ишлаб
чиқариш ижтимоий
усулининг таркибий
қисми ҳисобланади

ер тузиш иқтисодий
ва ижтимоий
ривожланишнинг
ўзгарувчи талабларига
мос равишда ўзгаради
ва ривожланади

**ЕР ТУЗИШ
ҚОНУНИЯТЛАРИ**

ер тузишнинг мазмуни
ва усуллари илмий
асосда такомиллашиб
боради

**Истиқболга
мўлжалланган
ва лойиҳаолди
ер тузиш
ишлари ўз
ичига қандай
ҳаракатларни
олади?**

ЕК
12-
мод
да

Истикболга мўлжалланган ва лойиҳалаш олдидан амалга ошириладиган ер тузишга куйидагилар киради:

1) республика ва унинг минтакаларининг ер-сув ресурсларидан фойдаланиш ҳамда уларни муҳофаза қилиш чизмаларини ишлаб чиқиш;

2) туманлар ва вилоятларнинг ер тузилиши чизмаларини ишлаб чиқиш;

3) тупрок унумдорлигини ошириш, ерлардан оқилона фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш билан боғлиқ истиқбол режаларини, республика миқёсидаги ва ҳудудий дастурларни ишлаб чиқиш;

4) алоҳида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг жойлашиши ва чегаралари белгиланишини асослаш.

умумийлик

истиқболга
мўлжалланган
ва лойиҳалаш
олдидан
амалга
ошириладиган
ер тузиш

фарқлар

туманлар ва
вилоятларнинг
ер тузиш
чизмалари

алоҳида
муҳофаза
этиладиган
табиий
ҳудудларнинг
жойлашиши ва
чегаралари
белгиланишини
асослаш билан
боғлиқ бўлган
тадбирлар

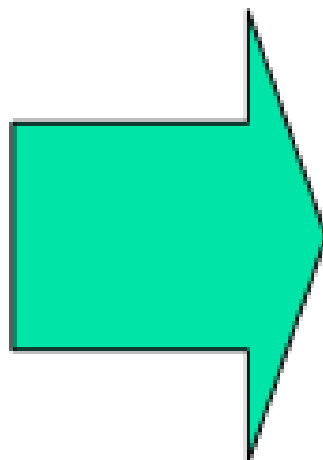
Истиқболга
мўлжалланган
ер тузишда ер
ҳудудларда
бажариладиган
ер тузиш
ишлари
башорат
қилинади

Лойиҳалаш
олдидан
бажариладиган
ер тузиш ишида
лойиҳалаш
ишлари
мўлжалланади

Таълим жараёнида қўлланиладиган интерфаол методлар

ФИКР.МУЛОХАЗА.ИСБОТ

■ ФСМУ

- **Ф** – Фикрингизни баён этинг
- **С** – Фикрингизни баёнига сабаб кўрсатинг
- **М** – Фикрингизга мисол келтиринг
- **У** – Фикрларингизни умумлаштиринг, хулосаланг

ФСМУ- ТЕХНОЛОГИЯСИ

Мавзу «Ер муносабатларининг вужудга келиши, ўзгариш ва бекор бўлишига нима асос бўлади?»»

Ф	Фикрингизни баён қилинг
С	Сабабларини тушунтиринг
М	Мисол келтиринг
У	Барчасини умумлаштиринг ва умумий хулоса қилинг

МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИ БАҲОЛАШ ТАРТИБИ

КАФЕДРА ТОМОНИДАН ТАВСИЯ ҚИЛИНАЁТГАН РАСМИЙЛАШТИРИШ ШАКЛЛАРИ:

(максимал балл – 5 балл)

- 1. РЕФЕРАТ (кўлда ёзилади, таркиби бўйича режа: кириш, асосий қисм, хулоса, фойдаланилган адабиётлар рўйхати) - 3 балл;**
- 2. ТАҚДИМОТ (компьютерда бажарилади ва қозда чоп этилади, 12-15 слайд) - 4 балл;**
- 3. Мавзу бўйича мақола (компьютерда терилади, 4-5 варок) - 5 балл.**